

MAGYAR KURI



Bétsből, Kedden, December' 14-dikén 1819.

Frantzia Ország.

Végezte a' Király' beszédének, mellyel Nov. 15-dikén a' kamaráknak ülésüket kinyitotta. (Ezen része a' Király' beszédének nagyon megérdemli a' figyelemmelváló megolvastatást): — „Ezen újjallogtól várja Hitelünk a' nevedést, 's kereskedésünk a' kiterjeszkedést. Egy szóval nyilvános dolog az: Hogy Frantzia Ország, hogy önn' magafelől bizonyos lehessen, 's hogy a' nemzetek között azon rangra, mellyet néki részint önnön javára részint a' több nemzetekére nézve meg kell tartani, vissza térhessen, nem tselekedheti azt, hogy Constituzióját, azon rászokások ellen, mellyek mennél többször visszatérnek annál veszedelmesebbek, bátorságba helyhezteni ne iparkodják.

„Ily meggyőződéssel tselekedtem én azt, hogy azon gondolatokat, mellyeket már régebben végrehajtani kívántam volna, de a' mellyeknek a' tapasztalás által megérleltetni 's a' szükség által parantsoltatni kelle, újabb megfontolás alá vettem. Mint a' Constituziónak, mellyel az én népemnek és familiámnak sorsaik elválhatatlanul összeköttettek, Fundálója, eszembe vettem, hogy — ha megeshetik valamelly olyan jobbítás, mellyet tollunk, a' mindjárt felhozott tekintetek és szabadságainknak fenntartása kívánnak, 's a' mellyek miatt ugyan ámbár a' mi Constituziónk a' maga elintező (regulázó) cikkelyeiben némüné-

mű változást szenvedne, de erejében 's fogamatosságában annál többet nyerne — ha mondom megeshetik valamelly ilyen jobbítás: az erre való projektumnak (javallásnak) tolllem kell kimenni. —

„Eljött annak az ideje, hogy a' Követek' kamaráját megerössítsük, hogy ötet a' részrehajlásoknak esztendőnként előfordulni szokott befolyásától megmentsük, és néki a' közönséges rendel meg egygyező 's a' Státusnak a' külső Országok előtt való tekintetét fenntartó állandóságot szerezzünk. E' fogja az én munkámat tökéletes véggel megkoronázni. Mi szerentsébbek lévén, mint más Státusok, erönket nem hirtelen-elenyésző eszközökben, hanem intézeteinknek természeti kifejtetődéssekben keressük. A' két Kamarák' hűségétől, buzgóságától, és az Országlószékekkel való egygyességétől várom én az arra szolgáló eszközöknek elővétettetését, hogy a' szabadság a' zabolátlanságtól megoltalmaztassék, a' Monarkhia megerössítettessék, és a' Constituzió' kezessége alá vétetett minden jusoknak az a' megmozgathatlan bátorság megszeretessék, mellyel mi azoknak tartozunk. Mi egyszersmind minden törvényeinknek a' Monarkhia' természetével meg egygyező Constituzió szerént való elrendeltetésén dolgozni, meg nem szününk. Uraságtok már külömbkülömb olyan javallásokat elfogadtak, a' mellyekkel ezen czélzásra van az intézet: 's megparantsoltam, hogy több efféléket is készittsenek-el az Uraságtok' elejébe való ter-

jesztetésre, tudni illik, a' személyes szabadságról, a' törvénytételben való részrehajlásoknak eltávoztathatásáról, 's a' Departamenteknek 's Közönségeknek jó rendel és hűségesen való administráltatásáról. —

„Az Isteni Gondviselés nékem tette kötelességemmé, hogy a' Revoluziók' mélységes örvényét bezárjam, 's hogy az utánnam következő Királyoknak és hazámnak, szabad, erős, és állandó intézeteket hagyjak hátra. Uraságtok pedig arra hivattattak, hogy ezen szent kötelességnek telyesítésében véllem osztozzanak. Részemről tartsanak számot Uraságtok ahoz, hogy én ennek telyesítésében állandó leszek: valamint én is számot tartok ahoz, hogy az én hűséges Pairjeim, 's az én hűséges Követeim, kik a' Departamentektől ide küldettettek, engemet ezen munkában elősegélleni fognak.“

Elvégezvén a' Király ezen beszédet, ezen kiáltás hasogatta a' levegőt: Éljen a' Király! de a' melly közben ez is hallatott: Éljen a' Constitutzió. — A' kiáltozásnak szünése után felolvasta az Ország' Cancellarius a az új Pairekre nézve az esküvési formulát, a' melly ez: Esküszöm hogy a' Királyhoz hűséges 's a' Constitutzióhoz és törvényekhez engedelmes leszek, 's magamat minden tekintetben, mint egy jó és törvénytartó (Loyal) Pair, úgy viselem.“ — Erre minden új Pairek nevenként szollittatván helyeiken felállottak 's így szollottak: Én erre megesküszöm. Ugyan azon esküvést olvasta-fel Minister De c a z e s az új Követekre nézve is, ily külömbséggel, hogy a' Pair helyett ezt olvasta: Frantzia Ország' Követe, 's mind ezek hasonlóképpen név szerént megszollittatván felállottak 's így szollottak: Én erre megesküszöm. — Abbè G r e g o i r nem volt az ülésben jelen; a' neve se' olvastatott-

fel. — Mind ezek után felszóval kinyilatkoztatta a' Cancellarius: Hogy az 1819-béli ülések elkezdődtek.

A' beszédet a' Követek kamarájában tartotta a' Király; ott voltak a' Pairek is; *in corpore* (seregestül) vezette oda őket az Ország' Cancellarius a. A' Király egész pompával ment oda a' Thüillériából; az épület gráditsánál két követség fogadta 's kísérte-be onnét a' szalába, mellyek közzül egygyik 12 Pairekből a' másik 25 departamentális követekből állott. A' thronus mellett a' Király' jobbja felől, Monsieur és Berry Herczeg, balja felől pedig Angoulême és Orleán ültek. Az Ország' nagy tisztjei, Marschallok, 's szolgálatban lévő Ministerek, 's egyéb nagyok, különös padokon ültek. Az Ország' Cancellariusának karos széke volt. A' Paireket a' Király, a' Követeket pedig a' Cancellarius kínálta-meg, hogy üljenek-le. Azután köszöntötte kalapemelésel a' Király a' gyűlést, 's kalapját ismét feltéven azon beszédnek felolvasásához fogott — a' melynek hátulsó része foglalatoskodtatja most egész Frantzia Ország' — sőt más Országok' figyelmét is. — A' munkához való fogást December' 2-dikára tették által a' kamarák, az alatt minden iparkodássokat a' magok számjok' nevelésére fordították az úgynevezett Ellenző-rész (Oppositzió) tagjai. Mondják, hogy az eddig az úgynevezett Centrumon (a' Ministeri részen) ülők közzül is néhányak által mentek volna a' Liberálisok' padjára, kik között név szerént Courvoisier t említik, a' ki eddig többire a' Ministerek részével tartott 's az ő jóvállásokra voksolt. — „Azonban (így rekeszti-be szavait a' Bavariai Közönséges Ujságnak (minekutánna a' maga jövőndőre nézve való kinézéseit hosszasan leirta volna) egy Párisi levelezője, Nov. 29-dikén, a' Követek' kamarájának kinyittatása után — „Azonban [mondom

én, hogy minden Ellenzés mellett is, melynek formálásán a' Liberálisok a' végre dolgoznak, hogy a' Válosztási Systemát érdekelhető változásokat meggátolhassák, tsakugyan még is fel kell azt tennünk, hogy a' Ministeri és Ultraroyalista részek, mellyek most egygyütt fognak tartani, számosabbak lesznek 's győzedelmeskedni fognak az Ellenző részen. Ily kinézések 's tekintetek között nyitódék ki az 1819-béli Törvényhozás. A' Király' beszédje, ott, a' hol a' nemzetben uralkodó nyughatatlankodásról szól, meglehetősen éles, 's elég nyilvánosságosan kimondatnak benne, hogy mitsoda változásokat fognak a' Ministerek a' Constitutziónak reguláztatását illető intézetek eránt, jovallani. — A' Liberálisok' két Organikus írója a' Constitutziónel 's a' Minerva, máris nem az eddig való kimélléssel beszélnek a' mostáni fő Ministerről. — A' Ministeri *Journal-de-Paris* ellenben ily tréfával akarja vissza tromfolni amazoknak sértegetéseiket: — „A' Liberalisok, úgy mond, nagy vendégséget akartak adni a' Mont-Thabor utzában, de elhalasztották, kétségkívül oly reménsséggel, hogy Hunt is meg fog érkezni a' vendégségre 's ő fog benne előlülni. Hanem az a' nehézség adta magát elő, hogy Hunt azt kívánja, hogy a' vendégséget ezen éneken kezdjék: *God save the King* — melyhez a' Liberálisoknak semmi kedvek nintsen.

Azon új Pairek, kiket a' Király nem régen a' Pairkamarába vissza tett, azok voltak, kiket abból azért rekesztett volt ki, hogy a' Bonaparte' 100 napokig tartott uralkodása alatt általa Pairekké neveztetvén, azt ő tölle elfogadták volt.

Spanyol Amerika.

Londonba bizonyos tudósítások érkeztek - meg Jamaikából affelől, hogy

Bolivár Új-Grenada' fő városába *Santa-Fébe*, három versbéli verekedés után bement. A' tudósítás, mellyet az Anglus Ujságlevelek ezen történetekről kiadtak, így van: — „Az ő Felsége Braver nevű Briggje Sept. 14-dikén érkezett-meg Carthagenából Jamaikába azzal a' tudósítással, hogy Santa-Fének a' Bolívar' seregei által lett elfoglaltatása egészszen bizonyos. Azon tsatát, mellyet végezetre Santa-Fe' elfoglaltatása követett, még más két tsaták előzték-meg; az egygyik történt Julius' 1-ső napján Gamezánál Sogamoso nevű völgyben Tunja tartományában, a' hol Bolívar 2000 gyalogokkal és 500 lovasokkal verekedett Generális Barasino ellen, kinek 3000 emberei voltak. A' verekedés vakmerőséggel folytattatott, a' Királyi seregek estvéli 10 órakor határozták hátrálásra magokat. A' második tsata ugyantsak ezen Generális ellen Jul. 25-dikén Patano-de-Bagnál történt nem messze Tunja fő városától; itt is egész megátolkodással verekedett mind két rész; de végezetre itt is Bolivar győzedelmeskedett; ezen tsatában minden bagázsijokat, ágyujikat, és kassájikat elvesztették a' Spanyolok. Itt egyedül tsak a' lovasságnak köszöni Bolívar a' győzedelmet, a' ki ezen tsata után oly hirdetést adott-ki a' tartományban, hogy minden fegyverhordozásra alkalmas férjfiak azonnal felkeljenek, 's magokat az ő seregéhez tsatolják. Eképpen 3000 gyalogokra 's 1000 lovasokra szaporodván fegyveres ereje, azonnal egyenesen Santa-Fének a' fő városnak vette útját, a' melytől 25 óra távolságra ismét Generális Barasinóra találván, közönséges verekedésre került köztök a' dolog. Bolívar seregének nagyobb részét a' hegyek és erdők között, mellyek háta megett voltak, lesbe állitván, elől tsak gyenge erővel tsatázott; azonban lovasságával úgy intézte a' verekedést,

Hogy ez annak idejében az ellenségnek a' hátára vághasson. A' Spanyolok mérges eltökéllettséggel néki rohantak a' Bolívar' első sorainak; 's ezek magokat lassanként visszavonták mind addig, míg a' lesbe-állott tsapatokig érkeztek; ekkor ezek is hozzá fogtak a' tüzeléshez, azonban már ekkor az Insurgens lovasság a' Spanyolok hátamegére került volt, kik ekképpen magokat egészszen körülvéttetve lenni szemlélvén, tsak valami 400 emberek futhattak-el közülök a' Magdalena vize felé Montporhoz, kik magok 600 elesett és 400 megsebesedett emberekre szám-lálják a' magok veszteségét. Ezen tsatá-nak, mint egyéb körülállások mutat-ják, Augustus 7-dikén kellett történni; a' híre 8-dikban érkezett-meg Santa-Fé-be, mellyet a' Vice-Király hallván, a' városnak kiüresítettése eránt azonnal min-den rendeléseket megtétetett — 's azt, 9-dikben néhány száz hozzáhüségés személyekkel maga is oda hagyta; még pe-dig oly sebes futással, hogy Hondá-ba, a' hova való menetelre külömben három napok kivántattak, most 30 óra alatt megérkezett, 's minden magazinu-mait Santa-Fében hagyta egy millió Piasterekkel egygyütt." —

A' Spanyolok ezen szerentsétlen tsatázások 's a' fő városnak elvesztése után *Monporban* helyhezítették állásba magokat, a' hol sántzokat építettek. Maga a' Vice-Király *Tombucóban* állapo-dott meg, a' hova Aug. 28-dikán érke-zett-meg. *La-Torre* nevű Spanyol Ge-nerális, ki a' vezérségben mindjárt *Morilló* után következik, parantsolatot vett, hogy *Santa-Fé*nek visszavéte-lére siessen, ki oda egy Navarrai szép Regementel azonnal útnak is indult 's azzal biztatta magát, hogy 8 napok alatt meg fog oda érkezni. — Ezen tudósítás-nak *Carthagénába* lett megérkezése előtt oly hír terjedett volt el, hogy a'

Creol-lakosok *Santa-Fében* fel-láz-zadván, a' Spanyolokat mind megöldö-költék 's azután öök adták volna fel Boli-várnak a' várost. Hanem ezen hír nem látszik megvalóságosulni, legalább a' fel-jebb felhozott tudósításban semmi emlé-kezet nem tététt rolla.

* * *

Némelly Ujságlevelek szerént számos Anglus Kereskedők összeállván kérelmet készítettek a' *Venezuelai Országló-székhez* (melynek még eddig *Bolívár* az Elölülője.) Kérelmeknek tárgya az, hogy az *Oronoko* vize mellett a' hazá-jokból kivándorló Anglusok' számára me-nedékhellyül fundálhassanak egy nagy plántaközöniséget, oly nagyot tudni-illik, hogy *Uj-Erin* név alatt Király-ságnak lehessen nevezni, 's egy *Uj-Dub-lin* nevű fő várossa legyen. Nem régen két meghatalmazott Biztosok érkeztek *Venezuelából* *Londonba*, úgymint *Generális Bergara* és *Penalver* nevű Ur, kikre, mint beszéllek, a' van bizva, hogy ezen tárgyra nézve lépjenek alkudo-zásra és Kötésre azon Anglus Kereske-dőkkel, a' kik ezen meszszenező oriasi plánomot munkába akarják venni. Ezen Királyság nem különös Ország, hanem tsak a' *Venezuelai Respublikának* egy liegészítő része leszen, 's annak köz tár-sasági törvényei alá fog tartozni. Három *Londoni* és egy *Dublini* Kereskedők kez-dettek és folytatják az érette való alku-dozást, kik annakutánna nagyobb társa-ságot formálnak és (kétségkivül *Aktziák*-kal) szükséges tőkepenzt fognak össze-szerkeztetni.

Angusturából újabb tudósítá-sok is érkeztek ezen plántanépnek *Vene-czuela'* belső részén lejendő megtelepítte-téséről, azzal a' külömbséggel mind-azonáltal, hogy az, ezen újabb tudósi-tásokban *Irlandus Koloniának* neveztetik.

— Ugyan csak Angusturából irattatik, hogy Don Zea, a' Veneczuelai Respublika' második Előülője, ezen hivatalát, elégségtelenülése miatt letévén, Generális Arismendi tétetett helyébe, a' ki sok ideig Margarita szigetén kommandánskodott.

Angusturából ugyan ezen újabb tudósításokkal, hosszas és hivatal szerént való tudósítások érkeztek a' Bolívar' győzedelmeiről is Angliába, mellyeket már mind kihirdettek a' Londoni Ujságlevelek. A' tudósítások mind Santa-Féből vagynak dátáltatva a' Bolívar' aláírásával, a' ki azt erőssíti: Hogy a' 3000 emberekből álló ellenséges armada, Bojaca mellett egészen semmivé tétetett, 's a' vezérrel 's majd minden Stabális tisztekkel egygyütt, több mint 1600 emberek estek fogságra. A' többek mind elhullottak, úgy hogy alig menekedtek-meg 50 nen, kik között néhány lovas tisztek csak jó futó lovaiknak és annak köszönhették megmenekedésüket, hogy még a' tsatázás' vége előtt futásra vették a' dolgot. Bolívar, így szoll a' tudósítás, nem úgy bánt a' Spanyol foglyokkal, mint a' Spanyolok szoktak az Insurgensekkel, hanem szelidséggel. A' fogságra esett vezért asztalához ültette 's megvendégelte, a' melly emberi betsületességnek, mint a' Londoni Kurir maga is megvallja, idővel nem kevés hasznát vehetik az Insurgensek. Ily fényes győzedelemmel még egygyel se' dicselkedhetnek az Insurgensek. Magok alig vesztek 100 embert; a' seregek is, mellyekkel itt tsatáztak nagyobbadon reguláris katonákból állottak.

B r a s i l i a.

Ide is egy nagy új népet akarnak Európából által plántálni. A' Brasiliai és Nápolyi Országlószekek oly egygyezésre

léptek, hogy ez annak 2000, gályára sententziáztatott bünösöket adjon a' Brasiliába való általplántáltatásra, még pedig (a' kiknek van) feleségeikkel és gyermekeikkel egygyütt, de oly feltétel alatt, hogy ezen gonosztévők csak addig kénytelenitessenek Brasiliában megmaradni, míg az ő gályára lett sententziáztatásoknak ideje tart. Ez eltelvén azok, kiknek az Amérikában való lakás nem tetszik, Európába szabadon visszajöhetnek. Ezen általszállittatásra mind olyan bünösöket vállogattatott-ki a' Nápolyi Udvar, a' kik 15 esztendőnél tovább tartó gályafogságra vagynak íteltetve. Ilyen foglyai Nápolynak (vagy a' két Siciliáknak) közel hét ezeren találtatnak. Brasiliában földet osztanak-ki köztök a' megmivelésre. Tudva van a' népek' Historiajából, hogy Brasiliának nagy darab partja már néhány száz sztendők előtt ilyen Európai gonosztévő foglyok által népesített volt meg. Nápolyra az a' haszon származik abból, hogy néhány ezer ilyen gonosztévő foglyoktól megszabadul, hogy nem kénytelen tovább költeni reájok, és attól a' gondtól is megmenekedik, hogy fogságjok' idejének eltélése után mi tévő legyen velük, melly nem kis gond egy Státusban.

É s z a k i A m é r i k a.

Az egygyesült Státusok naponként háborusabb ábrázattal mutogatják magokat a' világ' theátromán. Nem régen azt irták vala a' Philadelphiai Ujságlevelek, hogy Washingtonból oly parantolat érkezett volna oda, hogy onnét 20,000 embereknek kivántató fegyveres készülétek, 's feles munitzió és ágyuk indittásának útnak Georgiában Savannah felé — 's hogy más felől Napkeleti Florida mellett Amélia szigetére is számos ágyú és ágyuzó készület küldettelet. Most pedig a' Brémai újságban egy Amster-

dámi magános tudósításban, melly on-
nét Nov. 27-dikén indult, nyilván irat-
tatik: Hogy Ney-Yorkból egy nagyon
sebesen evező postahajó oly fontos tu-
dósítással érkezett - meg oda, hogy az
Északi Amerikai Országlószék 4000 em-
berből álló seregnak parantsolatot adott,
hogy mennyen-be Floridába ('s kétségki-
vül Napkeleti Floridát érti, minthogy
Nyugotiba már különben is, még a' Se-
minolesekkel való hadakozáskor beültek
az Egyesült Státusok' seregei).

Már régetske említettük, hogy az
Egyesült Státusok' Országlószéke Ober-
ster Atkinson vezérlése alatt egy szá-
mos expeditziót rendelt-ki, hogy a' Mis-
souri vizének felső részére evezvén, on-
nét egész a' Columbia vizének torkáig
menni iparkodják. Ezen expeditzió Ok-
tober 4-dikén indult útnak ezen Herkule-
si expeditzióra: — „Ezen expeditziónak
resultatumai, így szoll egy Amerikai író,
e' következő fontos dolgok lesznek: A'
börökkel való kereskedés az Anglusok'
kezeből egészszen az Amerikaiak' kezére
jut; az Anglusok az Indusokhoz való
minden befolyássokat elvesztik; az Észa-
ki Amerikaiak egyenes útat és kereske-
dést nyitnak Napkeleti India felé.“ — Az
Anglus újságlevelek nagyon éles meg-
jegyzéseket tévén az Amerikaiaknak ezen
és több efféle meszszenező plánizálásaikról,
névszerént a' Statemann igen ki-kelt
ellenek, azt monván: Hogy így, lehetet-
len leszen Angliának elkerülni az Améri-
kaiakkal való hadakozást, a' melly gya-
nitó képpen úgy fog végződni, mint a'
Punicumi (vagy Carthagó ellen való)
hadakozás végződött.

Nagy Britannia.

November' 26-dikán számos Udvar-
tás lévén a' Régens Princznél, a' Spanyol
Követnek különös audientziája volt, mel-

lyen a' maga Királyától egy levelet adott
által ő Királyi Herczégének. — Egy
valaki, kinek nem régen a' beteg Királyt
látni alkalmatossága volt, azt beszéli,
hogy ő Felsége ekkor egy asztal mellett,
két kezeire könyökölve 's az álmak' Or-
szágának tengerébe merülve nyugodott.
Ezüst színű feje szakála az övezetig ér-le.

Az Anglusok' Parlamentomi tanács-
kozásairól még kevés újságot hoztak a'
közönséges levelek. Nov. 23-dik és 24-
dik napjain mind tsak affelett tanácskoz-
tak, hogy mitsoda Köszönő irást kell a'
Régens Princzhez küldeni azon beszédjé-
re, mellyel a' Parlamentumi üléseket ki-
nyitotta. A' köszönetnek, mellyet a' Mi-
nisterek a' Régens Princz' beszédére té-
tettetni jóvallottak, ellenzői között leg-
előbb is Lord Grey különböztette - meg
magát: „Ő, úgy mond, némelly nyilatkozta-
tások eránt, mellyek a' Princz' beszédé-
ben kifejeztettek, a' Ministerekkel töké-
letesen megegygyez; azt példának oká-
ért, hogy az Ország' állapotja felettébb
veszedelmes, maga is jól látja, úgy hogy,
mint a' Princz' beszédében is mondatik,
a' Parlamentum, egy ennél veszedelme-
sebb időben valaha nem egy könnyen hi-
vattathatott volna össze: mindazonáltal
még se' talál ő ezen beszédben semmi
olyant, a' mi őtet arra indithatná, hogy
az arra adattatni jóvallott köszönet-tételt
helybe hagyhassa. Azután rendre felvett
a' nemes Lord minden tárgyakat, mel-
lyeket a' Princz' beszédében 's a' Minis-
terek' tselekedeteikben gyalázásra méltó-
tóknak talált, 's mutogatta, hogy ő mind
azokat általjában olyanoknak találja, hogy
azok köszönetet nem érdemelnek. Ilyen
az a' megditsérő irás, mellyet a' Minis-
terek a' Régens Princz' nevében a' Man-
chesteri Magistratushoz intéztek, azért,
hogy magát az Augustus' 16-dikán ott
tartott népgyűlésre nézve úgy viselte
volna, mint kötelessége kívánta; ilyen

a' Yorki Lord-Lieutenant Gróf Fitzwilliam' letétetése, 's egyebek, a' melly dolgoknak éles megkritizálása után azt a' jóvállást tette az Orátor Lord Ur, hogy a' Princzhez intéztetett köszönetet meg kell jobbitani ily hozzátétellel: — „Adatassék tudtára ő Királyi Herczégének, hogy a' Nemes Lordok a' Constitutzió ellen tétetett erőszakos lépéseket nem hagyják helybe, 's nékiek kötelessége az, hogy ezen Constitutziót minden megsértő tselekedetek ellen védelmezzék; ők a' törvényeknek igasságos fenntartatását ugyan védelmezni mindenkor készek, de e' mellett egyszersmind azt is jól tudják, hogy ezen célnak elérhetésére az is szükséges, hogy a' nép' panaszai meghalgattassanak 's elhárítottassanak; ő Uraságok a' Nemes Lordok, az Augustus' 16-dikán eléfordúlt történeteket rendkívül nagy keserőséggel hallották, 's ohajtanák, hogy ezen dolog vétetődne szoros vizsgálás alá, hogy jöhetne világosságra: Hogy valyon ezen resultatumoknak szükségesképpen így kellett-e történni, vagy pedig a' Constitutziónak megsértetéséből következtek, minthogy ő Uraságok a' Nemes Lordok, úgy itélnek, hogy az ő Kir. Felsége alattvalójinak életjüket büntetetlenül nem lehet feláldozni.“

Lord Greynnek ezen megjobbitó jóvállása nagyon hosszas vetekedésekre szolgáltatott alkalmatosságot.

Az Alsó házban Tierney tette a' jóváltatott köszönet ellen való kifogásokat, éppen oly kifejezésekkel, mint Lord Grey a' Felső házban, 's az Alsó házban még hosszasabb vetekedés támadott

felette, úgy, hogy 23-dikban éjfélig eléggé ki nem disputálhatták magokat a' Képviselek, hanem 24-dikben még egyszer hozzá fogtak, mind addig, hogy úgy elfáradtak, hogy a' következő ülésre a' nagy fáradtság miatt csak 38-ian jelenvén-meg, ülés se' tartathatott, minthogy törvény szerént legalább 40 képviselőnek jelen kell lenni, hogy ülés tartathassék. — Azonközben, végezetre voksolás vetvén véget a' vetekedéseknek, mint előre is el-látni lehetett, a' Ministerek' jóvállása az Ellenző résznek minden iparkodása mellett is, nagy többséggel meghatározatott.

B é t s.

Itt az idén még majd semmi fagy nem volt; havat csak tegnapelőttől fogva láttunk, de keveset, és már ez is nagy részint elolvadt.

* * *

Császár és Király ő Felsége kegyelmesen méltóztatott Tyrolisi és Vorarlbergi volt, de már nyugodalomban élő Kormányozónak Gróf Rippenburgi Bis-singen Ferdinand Urnak, a' Bánátusban N. Crasso Vármegyében helyhezletett Jam, Csorda, és Mercsina nevű Cameralis helységeket 's Udvarszállás nevű praediumot, Donatione mixta, tulajdonul adni, 's őtet egyszersmind az ő érdemeivel 's megpróbált hűségével való megelégedésének különös bizonyságául, Magyar Országi Indigenatussággal, az ezért kívántató taksát is elengedvén, megajándékozni.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czedulában: —
Dec. 10-dikén 250 — 11-dikén 249 $\frac{2}{3}$ — 13-dikén 249 $\frac{2}{3}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' mi Nagy Tiszteletű és Tudós Baróthi Szabó Dávidunk, az Esztergomi Érsekség' Papja, ki az új mértékre vett Magyar Versekkel; a' Verskoszorúval; ismét kiadott Magyar Verseivel; 's Miltonnak deákból Magyarra fordításával, a' kisded Szótárnak kétszeres kiadásával; Virgilius Eclogáival nyelvünket a' virágzásra olly hathatóssan segítette, hogy tsendes magánosságban, fáradt öregségét is mindenkor a' nyelv bővítésére fordította; és kézírásban is olly verses munkákat hagyott, mellyek mindenkor köszönetet fognak érdemelni, 's magát ez által nálunk örök emlékezetbe helyezettette, Virthen, a' Zsitva partján, Ns. Romárom Vármegyében, hol magyar munkáinak első zsengőjét készítette, több esztendeig, Kassán viselt Tanítói hivatalja után, nyugodalom esztendeit Tekéntes Györkényi Pyber Benedek Urnak Nemes Romárom Vármegye Tábla Birájának, 's a' Magyar Muzsák szives barátjának házánál töltötte, életének 80-dik esztendejében November' 22-dikén ki múlt a' világból. Hideg tetemei tölgyfa koporsóba tétetvén, a' Virthi kápolna előtt lévő kereszthez November' 24-dikén eltakarították.

Budáról így irtak Dec. 9-dikén: — „Itt keményen fagy; a' Duna nagyon zajos (jég menés van), melly miatt a' Pest és Buda között álló hajós hidat, melly Mártz. 5-diketől fogva állott, tegnap előtt elbontották.

Kassáról November' 25-dikén. Néhai Méltóságos Szabó András Urnak, Kassai Első Püspöknek, 's Nagyerdemű Fő Lelkipásztornak Halotti-tisztelete November 23-dikén ment végbe. A' T. Ns. Kassai Káptalan valamint élteben különös tisztelettel, és szeretettel viseltetett hozzá, úgy holta után is ezen végső tiszte-

letnek megtételét úgy intézte, hogy az mind a' Boldogultt' méltóságának, mind az eránta való köz tiszteletnek megfelelőne. — Meghivta tehát mind a' Szomszéd Tekintetes Káptalanokat, mind a' Világi Rendeket, 's erre olly számosan jelentek meg, nem tekintvén az időnek alkalmatlanságát, hogy ezen Gyülekezet a' boldogultt Főpásztor érdemeinek valóságos ditsőítése lett. Az nap tehát a' szomorú pompára elkészítettvén a' Püspöki Szentegyház, Halotti Szentmisék, és Prédikációk tartattak: u. m. reggel nyolczadfél órakor T. dő Molnár András Toltsvai Plébánus Urigen ékes és velős Magyarbeszédet tartott; azután Kis-Mise lévén következett a' Tót Prédikáció, mellyet Nagy Tiszteletű Pétsi Antal Ur Sóvári Plébánus, és V. Esperest fontos kiejtésekkel, 's érzékeny indulattal mondott. Ezután Méltóságos Gróf Eszterházy László, Rosnyói Püspök ő Nagysága a' pompás Requiemet tartotta, melly után Fő Tiszteendő Tulsitzky András Ur, Sáros-Pataki Plébánus, és Zemplén Vármegyei Fő Esperest válogatott tiszta deáksággal készült, és jelesen előadott Egyházi beszédében magasztalta a' Boldogulttnak fényes érdemeit. Ennek vége lévén tartatott a' ditsőítő Sz. Mise, mellyet Méltóságos Pyrker László Szepesi Püspök ő Nagysága éneklett. Az egész tisztelet délután egy órakor végződött, a' midőn a' Főbb Vendégek a' Püspöki háznál, mások a' Nevendék-Papság' házánál, a' többi Vendégek pedig a' Város' nagy szalájában bővségessen megvendégeltettek. A' Boldogultt mind a' Papságra, mind egyéb Keresztényekre nézve jeles példát adott a' szegények eránt való bő adakozása, és a' tudományok eránt olly betses hajlandósága által, hogy az ő Bibliothekája a' legnevezetesebb Egyházi Bibliothekák közé méltán számláltatik.